

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 29 października 2025 r.

Poz. 4331

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.159.2025.AJ WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 28 października 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),

stwierdzam nieważność

§ 4 ust. 2 uchwały nr X/98/25 Rady Gminy Mielnik z dnia 26 września 2025 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Mielnik dotyczących nadania miejscowości Mielnik statusu miasta.

UZASADNIENIE

W dniu 26 września 2025 r. Rada Gminy Mielnik podjęła uchwałę nr X/98/25 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Mielnik dotyczących nadania miejscowości Mielnik statusu miasta, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 30 września 2025 i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 23 października 2025 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), dalej jako „ustawa”, w wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Tym samym ustawodawca postanowił, że uprawnionymi do udziału w konsultacjach są mieszkańcy gminy. Na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy rada gminy określa w uchwale zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy. Zdaniem organu nadzoru, Rada Gminy Mielnik postanawiając w § 4 ust. 2 uchwały, że do udziału w konsultacjach mają prawo pełnoletni mieszkańcy Gminy Mielnik, w sposób nieuprawniony ograniczyła możliwość udziału w głosowaniu grupie mieszkańców, naruszając tym samym art. 5a ust. 1 ustawy.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 6 września 2022 r., sygn. akt III OSK 1235/21, wskazał: „Przed wszystkim należy podnieść, że zgodnie z art. 5a ust. 1 u.s.g. w przypadkach przewidzianych w ustawie lub w innych ważnych dla gminy sprawach mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Przepis ten przyznaje prawo mieszkańcom gminy do udziału w konsultacjach, przy czym z jego treści nie wynika, aby prawo to mogło być przyznane tylko niektórym mieszkańcom gminy. Możliwość ograniczenia konsultacji do określonej kategorii mieszkańców dopuszczalna jest tylko wówczas, gdy wynika wprost z treści przepisów ustawowych. Taki przypadek zawiera np. art. 4 ust. 2 u.s.g. pozwalający radzie gminy na przeprowadzenie konsultacji tylko co do części mieszkańców danej gminy. W przypadku natomiast, gdy ustawodawca nie dopuszcza możliwości ograniczenia adresatów konsultacji do określonej kategorii mieszkańców, organ stanowiący gminy nie ma podstaw do jego wprowadzenia.

W orzecznictwie sądów administracyjnych prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym art. 5a ust. 1 i ust. 2 u.s.g. zawiera dla organu stanowiącego upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego. Organ uchwałodawczy związany jest normą kompetencyjną zawartą w ww. przepisach i norma ta nie pozwala na wprowadzenie jakiegokolwiek warunku pozwalającego na różnicowanie mieszkańców gminy, który ograniczałby ich prawa do wzięcia udziału w konsultacjach, o jakich mowa w art. 5a u.s.g. Tym samym powołane przepisy nie zawierają upoważnienia do ustalania kategorii podmiotów uprawnionych do udziału w konsultacjach, a na ich podstawie rada gminy posiada kompetencję jedynie do określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji. Przez zasady należy rozumieć tezy, w których treści zawarte jest prawo rządzące jakimiś procesami, podstawa, na której coś się opiera, zaś z pojęciem trybu wiąże się sposób postępowania (por. wyrok NSA z 11 grudnia 2020 r., sygn. akt I GSK 1193/20; wyrok NSA z 13 września 2019 r., sygn. akt I GSK 1324/18; wyrok NSA z 15 marca 2019 r., sygn. akt I GSK 939/18). Naczelny Sąd Administracyjny w tej sprawie w całości potwierdza tę linię orzecznictwa sądowego.”

Natomiast w wyroku z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt I GSK 1324/18, Naczelny Sąd Administracyjny podkreślał, że: „Na kwalifikację danej osoby jako mieszkańca konkretnej gminy nie wpływa w żaden sposób jej wiek, związana z nim zdolność do czynności prawnych, pozbawienie praw publicznych czy też brak zameldowania.”

Z uwagi na powyższe organ nadzoru stwierdza, iż § 4 ust. 2 przedmiotowej uchwały w sposób istotny narusza obowiązujący porządek prawny, a podniesione wyżej argumenty czynią zasadnym wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego, stwierdzającego nieważność przedmiotowej uchwały w części.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska